

Coronacrisis: meer kwetsbare gezinnen blijken zelfredzaam

Veel kwetsbare gezinnen krijgen momenteel geen of minder professionele ondersteuning.

Zorgwekkend? Dat valt wel mee, vindt sociaal werker Evalien Verschuren. 'Mensen kunnen nu niet meer op ons leunen en tonen zich ineens zelfredzaam.'

 Bewaren

Foto: Picscout

Ik zie dat de gezinnen die wij ondersteunen creatiever worden, zelfredzamer, nu wij niet meer het eerste aanspreekpunt zijn. Ze gaan juist nu precies dat doen wat je als professional graag wil terwijl jij als professional meer op afstand bent.' Evalien Verschuren werkt in een wijkteam in Groningen en werd in 2012 uitgeroepen tot sociaal werker van het jaar. Ze is gepokt en gemazeld in het begeleiden van kwetsbare gezinnen.

Trots

'Ik ken bijvoorbeeld van een gezin dat net verhuisd is en waar de maatschappelijk werker die hen zou ondersteunen door corona was uitgevallen. Nu heeft die moeder alles zelf geregeld. De inschrijving bij de gemeente, de uitkering, ga zo maar. En ze is er terecht hartstikke trots op.'

Losmaken van professionals

Met de coronacrisis is het idee ontstaan dat veel sociaal kwetsbare mensen door het gebrek aan professionele ondersteuning in de problemen zouden komen. Evalien Verschuren denkt dat dat in ieder geval voor haar doelgroep weleens kan meevallen. Sterker nog, de crisis geeft zogenaamd problematische gezinnen de kans zich los te maken van de eisen van professionals.

Verantwoordelijkheid

‘Wij maken ons als professionals ontzettend druk over multiprobleem gezinnen. We vinden dat de manier waarop zij hun leven leiden niet de juiste is. Ik vind ook dat we huiselijk geweld en seksueel misbruik moeten aanpakken, maar deze crisis geeft kwetsbare gezinnen meer ruimte om op eigen benen te staan, om zelf meer verantwoordelijkheid te nemen.’

Wiens normen?

Verschuren benadrukt dat ‘op eigen benen staan’ betekent dat in die gezinnen keuzes gemaakt worden die de professional zelf niet zou maken. ‘Ik vind dat wij als professional nog steeds de neiging hebben vanuit onze persoonlijke normen situaties te beoordelen. De moeder die zeven kinderen heeft bij zeven mannen, die financiële problemen heeft, dat wij dat dan veroordelen. En dus vinden we dat we erin moeten stappen. Vervolgens gaan die mensen naar jou zitten kijken.’

Zorg voor kinderen

‘Je moet als professional kunnen verdragen dat iemand in een lastige situatie een oplossing kiest die jij zelf niet zou kiezen. Ik heb door de jaren heen ervaren dat wij professionals beslissingen van de mensen die we willen helpen vaak niet begrijpen. “Je wilt toch het beste voor je kind” of “Waarom gaat ze toch telkens terug naar die man?” Maar het zijn de keuzes van mensen zelf. Het is hun wereld waar zij zich op hun manier vertrouwd in voelen. Ik ben bij sommige moeders ook pas gaandeweg gaan zien dat ze weliswaar anders, maar wel degelijk voor hun kinderen zorgden.”

Accepteer dat mensen anders zijn

Verschuren vindt dat professionals veel te snel geneigd zijn te grijpen. ‘We hebben moeite om te accepteren dat mensen anders mogen zijn. Ook ongelukkiger, onverstandiger, tenminste, in onze ogen. Ik ken gezinnen waar bijvoorbeeld de jeugdzorg vele jaren binnen is geweest. Uiteindelijk zijn de kinderen het huis uit gegaan en dan vraag ik me toch af wat nou het verschil was geweest als wij daar met z’n allen niet waren binnen gestapt.’

Spontaan betrokken

De coronacrisis houdt sociaal professionals een spiegel voor. Door het verdwijnen of veranderen van hun bijdrage kan zomaar blijken dat gezinnen waar ze werken beter af zijn. ‘Mensen zijn gedwongen meer zelf de regie te nemen. Ze kunnen niet meer op ons leunen. Ze pakken hun eigen leven op. Ik zie zelfs dat ze aanbieden oudere buurtbewoners te helpen. Dat ze boodschappen gaan doen. Dat geeft ze een goed gevoel. En dat mensen dat doen, stelt vragen over de bijdrage die wij als professional leveren.’

Risico

Verschuren erkent: ‘Mijn inschatting heeft risico’s.’ Maar hulpverleners voelen zich vaak ‘zo verantwoordelijk’, ziet ze. ‘Als het mis gaat, wordt er gelijk naar de hoeveelheid ondersteuning in het gezin gekeken. Maar ik heb veel gezinnen gezien die als risicovol werden beschouwd, maar die toch hun eigen weg vinden. Die hun eigen leven leiden, niet het leven dat wij professionals voor hen goed vinden.’

Lees al onze artikelen [over corona hier >>](#)

3

Piet-Hein Peeters

Piet-Hein Peeters is freelance journalist voor onder andere Zorg+Welzijn.

PREMIUM

SOCIAAL BESTEK

Schulden in opvang en beschermd wonen vragen om specifieke aanpak

De leden van Federatie Opvang en de RIBW Alliantie vangen jaarlijks zo'n 100.000 kwetsbare burgers op. Driekwart van hen kampt met financiële problemen. Maar toegang tot gemeentelijke schuldhulp blijkt juist voor hen nauwelijks voorhanden. Dat kan en moet en anders.

PREMIUM

NIEUWS

Op naar een nieuwe benadering van verward gedrag

De kwestie verwarde personen. Hoe lossen we hem op? ‘Met alleen voorzieningen of nieuwe poppetjes komen we er niet.’ Dat zegt lector en crisis-

dienstverpleegkundige Bauke Koekkoek. Daarom pleit hij voor een andere benadering van onbegrepen gedrag.